

รายงานการประชุม  
คณะอนุกรรมการภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 5/2565  
วันอังคารที่ 27 กันยายน 2565 เวลา 9.30 – 12.00 น.  
ห้องประชุม 521 อาคาร 5 ชั้น 2 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ  
และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ด้วย Application Zoom

---

**อนุกรรมการผู้เข้าประชุม**

- |  |                                   |
|--|-----------------------------------|
| 1. นายสนธิ อักษรแก้ว   | ประธานอนุกรรมการ                  |
| 2. นายสุริยนต์ ธีรกิจจานุกิจ<br>ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน<br>สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ  | อนุกรรมการ                        |
| 3. นางสาวศศิธร พลัดตเดช<br>ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และประสานการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน<br>รักษาการในตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน<br>สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ | อนุกรรมการและเลขานุการ            |
| 4. นายนิติ ช่างกัญญา<br>ผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์การผลิตและบริการ<br>สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ  | อนุกรรมการและ<br>ผู้ช่วยเลขานุการ |
| 5. นายพงศ์กูร วิรัตน์นันท์<br>นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ<br>สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ   | อนุกรรมการและ<br>ผู้ช่วยเลขานุการ |
| 6. นางสาวไชนอรส มูลสภา<br>นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ<br>สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ   | อนุกรรมการและ<br>ผู้ช่วยเลขานุการ |

**อนุกรรมการผู้มาประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์**

- |  |            |
|--|------------|
| 1. นางสาวธนาทิพย์ ชมเชยวงศ์<br>ผู้แทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ                               | อนุกรรมการ |
| 2. นางสาว ลลนา เกกิงรัมย์<br>ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม           | อนุกรรมการ |
| 3. นางสาววินิตา กุลตั้งวัฒนา<br>ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ | อนุกรรมการ |
| 4. นางรัตน์วดี อนันตานานนท์<br>ผู้แทนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย                         | อนุกรรมการ |
| 5. นายสมชาย หวังวัฒนาพาณิชย์<br>ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย                         | อนุกรรมการ |
| 6. นายพงศกร ชูวิชา<br>ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย                         | อนุกรรมการ |

7. นางสาวฉันทพร กริชติทายาวุธ  
ผู้แทนสมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย อนุกรรมการ
8. นายวิจารณ์ สีมาฉายา  
ผู้แทนองค์กรธุรกิจเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน อนุกรรมการ
9. นายนายนำพล โพธิวงศ์  
ผู้แทนการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย อนุกรรมการ
10. นายสมเจตนา ภาสกาณนท์  
ผู้แทนเครื่องเจริญโภคภัณฑ์ อนุกรรมการ
11. นางวรรณมา ดุลยสิทธิพร  
ผู้แทนสหภาพการค้าแห่งประเทศไทย อนุกรรมการ
12. นายรณณ แก้วสุทธิ  
ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย อนุกรรมการ
13. นางจินตนา จันสน  
ผู้แทนสถาบันไทยพัฒน์ อนุกรรมการ
14. นางภรณ์ กองอมรภิญโญ  
บริษัท ดาว เคมีคอล ประเทศไทย จำกัด อนุกรรมการ
15. นางสาวถิรนนท์ กิตติพงษ์  
ผู้แทนบริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) อนุกรรมการ
16. นางสาวณินทิรา อภิสิทธิ์  
ผู้แทนบริษัท บางจากคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) อนุกรรมการ
17. นางมีนา ศุภวิวรรธน์  
ผู้แทนบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) อนุกรรมการ
18. นายสมสุข ศรีสถิตย์วัฒนา  
ผู้แทนบริษัท เอสเอส คอนซิลท์แทนท์ส คอร์ปอเรชั่น จำกัด อนุกรรมการ

#### อนุกรรมการผู้ลาประชุม

1. ผู้แทนสมาคมธุรกิจเพื่อสังคม อนุกรรมการ
2. ผู้แทนบริษัท น้ำตาลมิตรผล จำกัด อนุกรรมการ
3. ผู้แทนบริษัท เบทาโกร จำกัด (มหาชน) อนุกรรมการ
4. ผู้แทนบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด อนุกรรมการ

#### ผู้เข้าร่วมประชุม

##### สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

1. นายนวกานต์ ทักษิลา นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
2. นางสาวณัฐฐา มั่นคง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
3. นางสาวเสาวนีย์ กองวิบูลศิริ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
4. นางสาวนันท์ปพร มหาไม้ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
5. นางสาวดวงมณี พวงพล นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
6. นางสาวเพ็ญพฐ ภัคติบุรี นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

- |                                    |  |
|------------------------------------|--|
| 7. นายพันธสิทธิ์ เจริญพาณิชย์พันธ์ | รักษาการนักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ |
| 8. นายทศพร ไกรทอง                  | เจ้าหน้าที่ประสานงาน                     |
| 9. นายธนรัช เทียมเมือง             | เจ้าหน้าที่ประสานงาน                     |
| 10. นายนทีกานต์ แก่นณรงค์          | เจ้าหน้าที่ประสานงาน                     |
| 11. นางสาวสิทธิณี ชูนาคะ           | นักวิเคราะห์นโยบายและแผน 3 สศช.          |
| 12. นางสาวสุพิชญา อินอักษร         | นักวิเคราะห์นโยบายและแผน 3 สศช.          |

#### ผู้เข้าร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

- |                              |  |
|------------------------------|--|
| 1. นางสาวปราณี เล็กศรีสกุล   | สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์   |
| 2. นางสาวปณิธิ ฉัตรพลรักษ์   | สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์   |
| 3. นางสาวภิญญาตา เจริญสิน    | องค์กรธุรกิจเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน                |
| 4. นางศรัณยา รัตมิตต์        | การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย                        |
| 5. นางสาวปรียดา ศิริพันธ์    | การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย                        |
| 6. นางสาวพรรรัตน์ เพชรภักดี  | สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม |
| 7. นางสาวจรรยา คัดชนะเงิน    | สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม |
| 8. นายภาณุวัฒน์ อ่อนเทศ      | กรุงเทพมหานคร  |
| 9. นายจตุพล ทวีเกตุกรณ์      | กรุงเทพมหานคร  |
| 10. นายไชยา บุญชิต           | กรมควบคุมมลพิษ                                       |
| 11. นางสาวพันธน์สดี พงษ์ขวัญ | กรมควบคุมมลพิษ                                       |
| 12. นายวีระ ขวัญเลิศจิตต์    | สถาบันพลาสติก  |
| 13. นายภราดร จุลชาติ         | สถาบันพลาสติก  |
| 14. นายคงศักดิ์ ดอกบัว       | สถาบันพลาสติก  |

เริ่มประชุมเวลา 9.30 น.

#### วาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

ประธานอนุกรรมการฯ กล่าวต้อนรับอนุกรรมการทุกท่านที่เข้าร่วมประชุม และขอบคุณภาคเอกชนที่ได้มีส่วนร่วมในงานก้าวพอดี “พลิกโฉมประเทศไทย ก้าวต่อไปอย่างยั่งยืน” ซึ่งในงานดังกล่าวได้มีการจัดแสดงนิทรรศการ และมีการเสวนาแลกเปลี่ยนมุมมองในการพัฒนาที่ยั่งยืน และเห็นได้ว่าปัจจุบันการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้มีการดำเนินการอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเรื่องการลดการปล่อยคาร์บอน (Carbon emission) และการประชุมในวันนี้ ได้มีการเชิญหน่วยงานมาให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการขยะ ทั้งในด้านการขยายผลการลดขยะต้นทาง จากต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ และด้านการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิตในการบริหารจัดการขยะในห่วงโซ่การผลิตของผู้ผลิตด้วย

## วาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4/2565

### 1. สารระสำคัญ

ฝ่ายเลขานุการ ได้จัดทำรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4/2565 เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2565 และได้เวียนให้คณะอนุกรรมการภาคเอกชนฯ เพื่อพิจารณาเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2565 โดยไม่มีอนุกรรมการฯ ขอแก้ไข ทั้งนี้ หากอนุกรรมการ มีข้อแก้ไขเพิ่มเติมให้แจ้งฝ่ายเลขานุการ ภายใน 7 วัน และหากพ้นระยะเวลาดังกล่าว ไม่มีการขอแก้ไขเพิ่มเติมถือว่ารับรองรายงานการประชุม

### 2. มติที่ประชุม

รับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 4/2565 เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2565 โดยไม่มีข้อแก้ไขเพิ่มเติม

## วาระที่ 3 เรื่องเพื่อทราบ

### วาระที่ 3.1 ผลการจัดงานก้าวพอดี 2565 พลิกโฉมประเทศไทย ก้าวต่อไปอย่างยั่งยืน

#### 1. สารระสำคัญ

1.1 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้ร่วมกับภาคีเครือข่าย 40 องค์กร จัดงานก้าวพอดี 2565 ขึ้น ภายใต้หัวข้อ “พลิกโฉมประเทศไทย ก้าวต่อไปอย่างยั่งยืน” ระหว่างวันที่ 22 - 25 กันยายน 2565 ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ซึ่งก่อให้เกิดการรับรู้เรื่องผลการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของประเทศไทย รวมทั้งแนวทางดำเนินงานเรื่อง SDGs ที่จะเกิดขึ้นในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ซึ่งมีผู้เข้าร่วมมากกว่า 1,000 คน โดยในช่วงกล่าวเปิดงานฯ พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ ประธานกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้เน้นย้ำถึงความเชื่อมโยงและสอดคล้องกันระหว่าง SDGs กับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ที่จะต้องก้าวเดินไปด้วยกันและสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อให้ประเทศไทยสามารถบรรลุเป้าหมาย SDGs ได้ตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 (พ.ศ. 2573)

1.2 งานก้าวพอดี 2565 ได้จัดเวทีเสวนาใน 9 หัวข้อ มุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนแนวคิดการขับเคลื่อน SDGs ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และมีการจัดแสดงผลงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลการพัฒนา SDGs จากหน่วยงานภาครัฐและภาคีเครือข่าย ทำให้สาธารณชนได้ทราบและเข้าใจถึงการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ มากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นโอกาสสำคัญที่ได้เชื่อมโยงเครือข่ายของผู้ดำเนินการ SDGs ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการปฏิบัติระหว่างผู้จัดนิทรรศการด้วยกัน และภายในงานดังกล่าว ยังมีกิจกรรมอื่นๆ อาทิ การเสวนาเวทีย่อย 5 เวที การจัดแสดงและพิธีมอบรางวัลแก่นักเรียนและนักศึกษาที่ร่วมส่งผลงานประกวดในหัวข้อ “พลิกโฉมประเทศ ก้าวต่อไปอย่างยั่งยืน” และการจัดการแสดงเวทีกลางแจ้ง “Inclusive Space and Thailand in 2030: Music For All” ของกลุ่มผู้มีความต้องการพิเศษ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มผู้ต้องขัง/อดีตผู้ต้องขัง ซึ่งล้วนมีส่วนช่วยสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจเรื่อง SDGs มากยิ่งขึ้น รวมไปถึงการสร้างสภาพแวดล้อมแห่งโอกาสที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

#### 2. ความเห็นที่ประชุม

ประธานที่ประชุมกล่าวขอบคุณหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดงานก้าวพอดี 2565 จนประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และคาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อน SDGs ของประเทศไทยในภาพรวม ทั้งนี้ สามารถรับชมกิจกรรมต่าง ๆ ของงานก้าวพอดี 2565 ย้อนหลังได้ทาง Facebook และ YouTube ของสภาพัฒน์ หรือทางเว็บไซต์ [sdgs.nesdc.go.th](https://sdgs.nesdc.go.th) และช่อง YouTube SDGs Thailand

### 3. มติที่ประชุม

รับทราบ

#### วาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

วาระที่ 4.1 แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการขยะในระยะต่อไป ภายใต้บทบาทของอนุกรรมการฯ

##### 1. ความเป็นมา

1.1 การประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ 4/2565 มีข้อคิดเห็นที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการขยะ 2 ประการ ได้แก่ (1) การจัดการขยะของประเทศ จำเป็นที่จะต้องเข้าสู่ระบบการบริหารจัดการของท้องถิ่นอย่างจริงจัง โดยมีภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการจัดเก็บ คัดแยก ขนส่งขยะไปสู่กระบวนการรีไซเคิลของประเทศตลอดห่วงโซ่อุปทาน รวมถึงกฎระเบียบที่สนับสนุนการจัดการขยะสู่กระบวนการรีไซเคิล อีกทั้งยังควรให้ความสำคัญกับการสร้างจิตสำนึกในการจัดเก็บและคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง การออกกฎหมายบังคับให้ทิ้งขยะให้ถูกต้อง และระบบการขนส่งขยะ และ (2) แนวทางการจัดการขยะและของเหลือทิ้งตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในปัจจุบัน ยังขาดการร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการจัดการขยะ ที่จะก่อให้เกิดผลกระทบในวงกว้าง และต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ที่ต้องการขยายผลรูปแบบการจัดการขยะต้นแบบ

1.2 ทีมฝ่ายเลขานุการได้มีการหารือในประเด็นดังกล่าวร่วมกับผู้แทนจากกรมควบคุมมลพิษ สมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพกแห่งประเทศไทย สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม และสถาบันพลาสติก จึงเป็นที่มาของการเชิญหน่วยงานมาให้ข้อมูลใน 2 มิติ คือ (1) การขยายผลการลดขยะต้นทาง จากต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ และ (2) การขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิตในการบริหารจัดการขยะในห่วงโซ่การผลิตของผู้ผลิต เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาแนวทางการขยายผลเพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะ ในระยะต่อไป ภายใต้บทบาทของคณะอนุกรรมการภาคเอกชนเพื่อการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน

##### 2. การขยายผลการลดขยะต้นทาง จากต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ

2.1 โครงการความร่วมมือภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม เพื่อจัดการพลาสติก และขยะอย่างยั่งยืน Public Private Partnership for Sustainable Plastic and Waste Management (PPP Plastics) โดย ผู้แทนจากสถาบันพลาสติก

###### 2.1.1 สาระสำคัญ

1) โครงการ PPP Plastics เป็นความร่วมมือของภาคีเครือข่ายรวม 42 องค์กร ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการจัดการพลาสติก ในการบรรลุเป้าหมายการลดปริมาณขยะพลาสติกในทะเลไทย ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ภายในปี พ.ศ. 2570

2) การขับเคลื่อนโครงการฯ ดำเนินการผ่าน 6 เสาหลักกิจกรรม ได้แก่

2.1) การพัฒนาโมเดลเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งมีการดำเนินโครงการที่มีการนำหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้แก้ปัญหาพลาสติก และเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ (1) โครงการจัดทำโมเดลต้นแบบการบริหารจัดการขยะพลาสติกขององค์กรในพื้นที่เขตคลองเตย (2) โครงการ Rayong Less-Waste ซึ่งร่วมลงนามกับ 35 เทศบาล โดยตั้งแต่ปี 2562 - 2564 มีปริมาณขยะพลาสติกสะสมที่สามารถคัดแยกได้กว่า 727 ตัน (3) โครงการพัฒนาแบบแผนธุรกิจสำหรับการบริหารจัดการขยะพลาสติกหลังการใช้ในพื้นที่เขตเมือง

ชั้นใน และ (4) โครงการ “มือวิเศษ x วน” ซึ่งปัจจุบันมีจุดรับขยะ (Drop Point) สำหรับรับพลาสติกสะอาดกว่า 177 จุด ลดปริมาณการปล่อยคาร์บอนได้ 52,381 กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์ (ณ เดือนพฤษภาคม 2565) และในระยะต่อไป จะมีแอปพลิเคชันที่เชื่อมต่อการรีไซเคิลตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อให้ผู้ประกอบการรีไซเคิลสามารถนับรับสินค้ารีไซเคิลจากผู้รวบรวมหรือครัวเรือนได้ รวมถึงการแสดงที่ตั้งของจุดทิ้งขยะรีไซเคิล

2.2) การพัฒนานโยบายและกฎหมาย โดยร่วมกำหนดมาตรการและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะพลาสติกและกำหนดตัวชี้วัด ผ่านกลไกคณะทำงานทั้ง 3 ชุด ภายใต้คณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ ภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และร่วมขับเคลื่อนตามแผนที่นำทางการจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561 –2573 ซึ่งมีเป้าหมาย (1) การลดและเลิกใช้พลาสติกเป้าหมายด้วยการใช้วัสดุทดแทนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (2) การนำขยะพลาสติกเป้าหมายกลับมาใช้ประโยชน์ ร้อยละ 100 ภายในปี พ.ศ. 2570

2.3) การพัฒนาฐานข้อมูลขยะพลาสติก เป็นการจัดเก็บข้อมูลขยะพลาสติกตลอดห่วงโซ่ผลิตภัณฑ์ ตั้งแต่เม็ดพลาสติก ไปจนถึงขยะพลาสติกในแม่น้ำ เป็นประจำทุกปี ซึ่งจากข้อมูลที่ผ่านมาพบว่า ร้อยละ 80 ของขยะพลาสติกที่อยู่ในแม่น้ำ เป็นขยะบนบกที่เกิดจากภาคครัวเรือนและการท่องเที่ยว รวมทั้งจากการบริหารจัดการ อาทิ แหล่งรับซื้อขยะรีไซเคิล ชาเลนจ์ และการขนส่งขยะ

2.4) การสื่อสารประชาสัมพันธ์และการศึกษา โดยจะมีการผลักดันหลักสูตรและองค์ความรู้ทางด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน ไปผนวกไว้กับหลักสูตรการศึกษา

2.5) การพัฒนานวัตกรรมในภาคอุตสาหกรรม เป็นการใช้ประโยชน์จากวัสดุรีไซเคิลจากพลาสติก โดยศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้เศษพลาสติก เป็นส่วนหนึ่งของวัตถุดิบในการสร้างถนน ยางมะตอย และในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2562 มีมติให้กระทรวงคมนาคม พิจารณากำหนดแนวทางการนำขยะพลาสติกมาใช้ในการก่อสร้างถนน โดยนำรูปแบบโครงการฯ มาต่อยอดและปรับใช้กับการดำเนินการของกระทรวงคมนาคมต่อไป

2.6) การระดมเงินทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา ที่มาจากการบริจาคของภาคเอกชน และมีการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากต่างประเทศ และงบวิจัยของรัฐบาลไทย

### 2.1.2 ความเห็นที่ประชุม

1) การตั้งเป้าหมายในการลดขยะพลาสติกในทะเลไทยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ภายในปี พ.ศ. 2570 ควรมีการนำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณของขยะพลาสติกในปัจจุบันร่วมด้วย เพื่อชี้ให้เห็นถึงความเป็นไปได้ของการบรรลุเป้าหมายในปี พ.ศ. 2570 และความสามารถในลดปริมาณขยะพลาสติกในแต่ละปี รวมถึงข้อมูลชี้ให้เห็นถึงความสามารถในการลด carbon emission จากการลดขยะพลาสติก ซึ่งในส่วนนี้อาจดำเนินการได้ 2 ลักษณะ คือ (1) คำนวณเทียบสัดส่วน โดยการลดการผลิตเม็ดพลาสติก 1 กิโลกรัม สามารถลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ (CO<sub>2</sub>) ได้ 1.4 กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์ หรือ (2) คำนวณผ่านวิธีการเฉพาะ โดยการคำนวณคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของผลิตภัณฑ์

2) แนวทางการลดขยะพลาสติกในทะเลไทย ควรเป็นการแก้ปัญหาจากต้นทางตั้งแต่การสร้างจิตสำนึก ตลอดจนมีโครงสร้างที่เอื้อต่อการบริหารจัดการขยะตั้งแต่ระดับครัวเรือนและองค์กร โดยภาครัฐควรกำหนดนโยบายเชิงโครงสร้าง เพื่อเป็นปัจจัยสนับสนุนให้เกิดการเอื้อต่อการลดปริมาณขยะทั่วประเทศ นอกจากนี้ ยังควรหาวิธีการที่เอื้อให้เกิดการขยายผลโครงการนำร่องที่ประสบความสำเร็จให้สามารถดำเนินการได้ทั่วประเทศอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากที่ผ่านมา ภาคเอกชนได้ดำเนินโครงการนำร่องดังกล่าว เพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล แต่ยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ในวงกว้าง

2.2 การดำเนินการด้านการจัดการขยะ: การคัดแยกขยะของกรุงเทพมหานคร โดย ผู้แทนสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร (นายภาณุวัฒน์ อ่อนเทศ)

### 2.2.1 สารสำคัญ

1) ปัจจุบันปริมาณขยะของกรุงเทพมหานคร มีจำนวนมากกว่า 10,000 ตันต่อวัน โดยแบ่งขยะเป็น 5 ประเภท ได้แก่ (1) ขยะอินทรีย์ ที่ย่อยสลายได้ มีปริมาณกว่าร้อยละ 50 ซึ่งเป็นขยะที่ส่งผลโดยตรงต่อการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเป็นประเภทขยะที่ผู้บริหาร กทม. ให้ความสำคัญมาก (2) ขยะรีไซเคิล มีประมาณร้อยละ 8 ซึ่ง กทม. ได้ร่วมกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยพัฒนาแอปพลิเคชัน Recycle Market (3) ขยะทั่วไป ที่ไม่สามารถรีไซเคิลได้ มีปริมาณกว่าร้อยละ 40 โดยเป็นขยะที่สามารถนำไปหมักและเผาเพื่อเปลี่ยนเป็นพลังงานได้ (4) ขยะอันตราย ซึ่ง กทม. จะขอความร่วมมือให้ประชาชนช่วยกันคัดแยก และ (5) ขยะติดเชื้อ อาทิ ขยะจากสถานพยาบาล โดย กทม. จัดบริษัทเอกชนกำจัด

2) โครงการไม่เทรอม เป็นการสร้างต้นแบบการแยกขยะ และต่อยอดให้เกิดการแยกขยะระดับเขต ที่มีความสมบูรณ์และครบวงจร โดย กทม. ดำเนินโครงการนี้ใน 3 เขตนำร่อง ได้แก่ เขตปทุมวัน เขตพญาไท เขตหนองแขม และมีการแบ่งระดับของการดำเนินโครงการ 3 ระดับ ได้แก่ (1) การจัดเก็บขยะแบบแยกประเภท โดยไม่เก็บรวมขยะอินทรีย์ และให้ประชาชนแยกขยะเพื่อลดความน่าเหม็นและแก๊สมีเทน (2) การส่งเสริมแหล่งกำเนิดเข้าร่วมโครงการลดขยะ โดยส่งเสริมการคัดแยกขยะในองค์กรต่างๆ อาทิ หน่วยงานราชการ ธนาคาร องค์กรมหาชน โรงเรียน ชุมชน ตลาด ซึ่งมีเป้าหมายให้เขตดำเนินการเพิ่มขึ้นเดือนละแห่ง และจัดให้มีการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการฯ และ (3) การจัดให้มี Drop Point ประจำสำนักงานเขต ห้างสรรพสินค้า สถานีบริการน้ำมัน โดยรับเฉพาะขยะพลาสติก ซึ่งปัจจุบันได้ติดตั้งจุด Drop Point แล้วใน 50 เขตทั่ว กทม. และศาลาว่าการ กทม. ทั้ง 2 แห่ง

สำหรับผลการดำเนินโครงการไม่เทรอม ระหว่างวันที่ 5-18 กันยายน 2565 พบว่าประชาชนในเขตนำร่องมีการทิ้งขยะเศษอาหารบ้าง ซึ่งหลังจากวันที่ 19 กันยายน 2565 เป็นต้นไป กทม. จะรณรงค์การดำเนินโครงการไม่เทรอมอย่างเข้มข้นขึ้น โดยมุ่งเน้นประชาสัมพันธ์ในบ้านเรือนประชาชน คอนโดมีเนียม เช่น การแจกแผ่นพับ การให้ความรู้ การให้รางวัลจูงใจ เป็นต้น และส่งเสริมการรีไซเคิลสะอาดจากอาคารบ้านเรือน ผ่านแอปพลิเคชัน และ Drop point ต่าง ๆ ต่อไป

### 2.2.2 ความเห็นที่ประชุม

1) การให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมประชาชน กทม. ควรมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมประชาชนในการคัดแยกขยะและทิ้งขยะแบบถูกวิธี รวมทั้งมุ่งเน้นการดำเนินกลยุทธ์เชิงป้องกัน อาทิ การเลิกใช้บรรจุภัณฑ์สำหรับร้านอาหารเพื่อลดปริมาณขยะต้นทาง ซึ่งปัจจุบันร้านค้าต่างๆ ในเขตพญาไทเริ่มนำไปปฏิบัติแล้ว ทั้งนี้ ควรมีวิธีการวัดผลการแยกขยะที่เป็นรูปธรรมและกำหนดมาตรการที่สร้างแรงจูงใจให้ประชาชนร่วมคัดแยกขยะ หรือลดปริมาณขยะต้นทาง

2) แนวทางการบริหารจัดการขยะแบบมีส่วนร่วม เนื่องจากแผนบริหารการจัดการขยะของ กทม. ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ซึ่งปัจจุบันภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของ กทม. อาทิ การตั้งจุดรับขยะ การร่วมพัฒนาเขตต้นแบบ แต่ยังมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน โดยเฉพาะการเพิ่มปริมาณคนเก็บขยะ เนื่องจากติดขัดกฎระเบียบการจัดจ้าง ซึ่ง กทม. ได้แก้ปัญหาเบื้องต้นด้วยการลดขยะต้นทาง หรือให้พนักงานเก็บขยะเป็นผู้รับซื้อขยะ โดยดำเนินการในลักษณะเดียวกับแอปพลิเคชัน Grab นอกจากนี้ โรงกำจัดขยะหนองแขมยังมีส่วนในการนำขยะไปผลิตเป็นกระแสไฟฟ้าได้ค่อนข้างมาก โดยมีการจัดตั้งคณะทำงานและสถาบันการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาและคำนวณการลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก ซึ่ง กทม. ได้บรรจุไว้ในแผนแม่บทกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2556-2566 ด้วยแล้ว ทั้งนี้ ควรมีการศึกษาแนวทางการกำจัดขยะเพิ่มเติมจากกรณีศึกษา

ที่ประสบความสำเร็จ อาทิ การจัดการขยะอาหาร (Food Waste) โดยนำไปเลี้ยงไส้เดือน และนำไปใส่เดือนไปเลี้ยงสัตว์ต่อในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ตลอดจนการกำหนดบทบาทหน้าที่ของประชาชนและผู้ผลิตสินค้าในการร่วมกันจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางอย่างชัดเจนแทนการผลักภาระไปให้คนเก็บขยะ อาทิ การออกแบบแนวทางให้โรงเรียนจัดอาหารกลางวันแบบ Zero Food Waste

### 3. การขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิตในการบริหารจัดการขยะในห่วงโซ่การผลิตของผู้ผลิต

3.1 แนวทางการบริหารจัดการขยะ: การจัดการบรรจุภัณฑ์ตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนด้วยหลัก EPR โดยผู้อำนวยการสถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม (Thailand Institute of Packaging and Recycling Management for Sustainable Environment : TIPMSE) สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (นางสาวพรรรัตน์ เพชรภักดี)

#### 3.1.1 สารสำคัญ

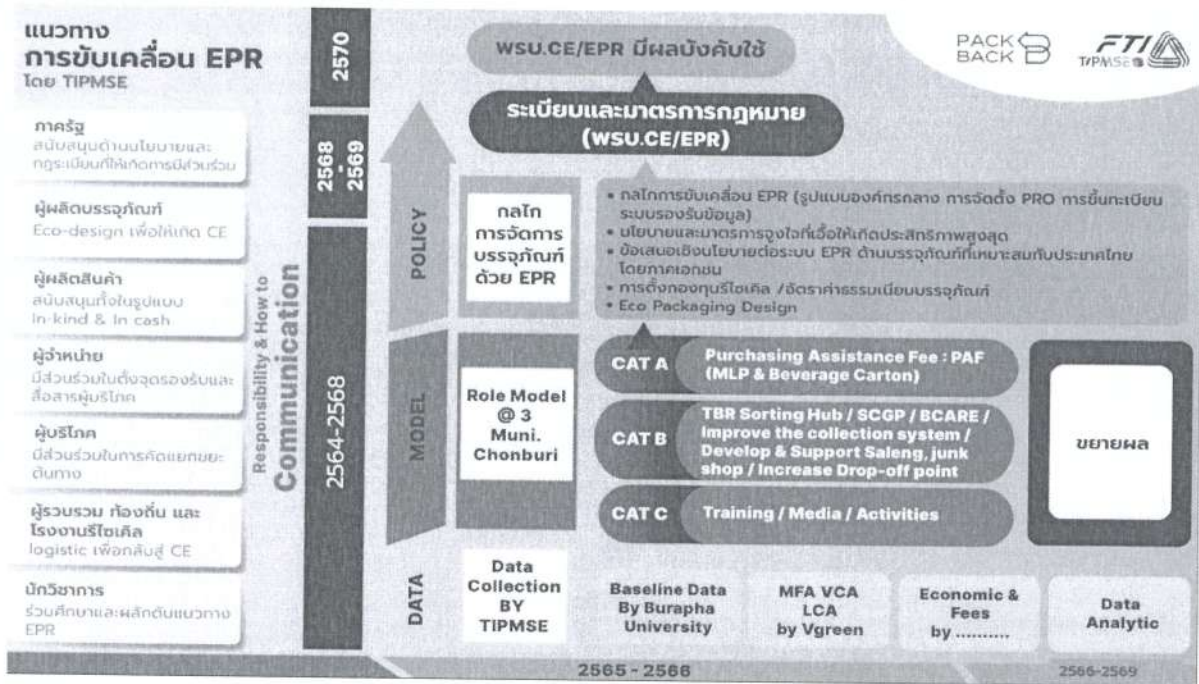
1) หลักการของ Extended Producer Responsibility (EPR) คือ หลักการทางนโยบายที่ขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิตไปยังช่วงต่างๆ ของวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการรับคืน การรีไซเคิลและการกำจัดซากผลิตภัณฑ์ เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของผลิตภัณฑ์ ซึ่งภาคเอกชนมีเป้าหมายร่วมกันเพื่อออกแบบระบบที่ไม่มีผู้ได้รับประโยชน์โดยไม่มีต้นทุน (Free Rider) และสามารถบริหารจัดการกันเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) การดำเนินงานของ TIPMSE ในห้วง 15 ปีที่ผ่านมา เป็นการรวมตัวของภาคเอกชนที่สนับสนุนการใช้บรรจุภัณฑ์ตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยเริ่มจากการศึกษาต้นทุนในประเทศ อาทิ การจัดการขยะต้นทางโดยขี้เล้ง ร้านรับซื้อของเก่า ซึ่งศึกษาเพิ่มเติมจากประเทศบราซิล การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง ตลอดจนให้ความรู้และสร้างความตระหนักแก่ชุมชนในการคัดแยกขยะ และการพัฒนากลไก EPR ในเวทีต่างๆ ทั้งนี้ การดำเนินงานในระยะถัดไปจะให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนรูปแบบการจัดการบรรจุภัณฑ์ตามแนวทาง EPR

3) การขับเคลื่อน EPR ของภาคเอกชน TIPMSE เห็นว่า ควรกำหนดให้มีมาตรการเชิงบังคับและมาตรการภาคสมัครใจ เพื่อให้เกิด EPR ที่เหมาะสมกับประเทศไทย โดยควรพิจารณาปัจจัยแวดล้อมทั้งระบบ (Ecosystem) และหาแนวทางขยายความรับผิดชอบ EPR ด้วยเหตุนี้ TIPMSE จึงตั้งคณะทำงานขึ้นมา 4 คณะ ได้แก่ (1) คณะทำงานเกี่ยวกับการพัฒนากรอบ EPR โดยภาคเอกชน (2) คณะทำงานเกี่ยวกับกิจกรรมและข้อมูล (3) คณะทำงานเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ ที่มุ่งเน้นการให้ความรู้แก่ประชาชนและเครือข่ายทุกภาคส่วน และ (4) คณะทำงานเกี่ยวกับการขยายความร่วมมือในทุกภาคส่วน

4) การขับเคลื่อน EPR ของ TIPMSE ในปี 2564 ที่ผ่านมา TIPMSE ได้ขับเคลื่อนตามกรอบแนวทางการดำเนินงาน ตามแผนภาพแสดงแนวทางขับเคลื่อน EPR โดยให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย การสร้างเครือข่ายพันธมิตรในการขับเคลื่อน EPR ซึ่งปัจจุบันดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ กว่า 70 หน่วยงาน และการจัดการข้อมูล อย่างไรก็ตาม พบว่า ยังมีข้อจำกัดในการจัดเก็บข้อมูลเทียบกับระดับประเทศ นอกจากนี้ TIPMSE ได้ดำเนินโครงการนำร่อง Pack Back ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี เพื่อศึกษาองค์ประกอบของ EPR โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 รูปแบบ (Categories) ได้แก่ (1) CAT A ศึกษาความเหมาะสมของ Purchasing Assistance Fee (PAF) (2) CAT B ศึกษาต้นทุนของระบบศูนย์รวบรวมและคัดแยก (Sorting Hub) และการขนส่ง เพื่อดูความจำเป็นในการจัดทำ Sorting Hub และระบบจัดการขยะในภาพรวม และ (3) CAT C ให้ความรู้และประชาสัมพันธ์ประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้ ผลที่ได้จากการดำเนินโครงการนำร่อง Pack Back ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี จะนำไปสู่การร่างกฎหมาย EPR ในช่วงต้นปี 2566 ซึ่งคาดว่าจะมีการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวได้ภายในปี 2570





ภาพแสดงแนวทางขับเคลื่อน EPR โดย TIPMSE

5) การดำเนินงานในระยะถัดไป ในอีก 2 เดือนข้างหน้า TIPMSE จะหารือกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และเครือข่ายภาคเอกชนต่อการกำหนดมุมมองและเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินการตามกฎหมาย EPR รวมทั้งกำหนดนิยามของผู้ผลิต ผู้ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย EPR หลักการเก็บค่าธรรมเนียม และการกำหนดหน่วยงานบริหารจัดการ ซึ่งอาจกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนเป็นหน่วยดำเนินการ

### 3.1.2 ความเห็นที่ประชุม

1) การดำเนินงานร่วมกับภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง กฎหมาย EPR มีที่มาจาก (ร่าง) พระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. .... ซึ่งเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ยังมีปัญหาคอขวดและต้องอาศัยหลักการของ EPR โดยการดำเนินการขับเคลื่อนการออกกฎหมาย EPR ในครั้งนี้ นำโดยภาคอุตสาหกรรม หรือภาคเอกชน ในขณะที่ภาครัฐจะช่วยสนับสนุน สร้างมาตรการจูงใจ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่น เพื่อให้เกิดผลกระทบเชิงบวกในวงกว้าง และควรมีการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาคการบริโภคและภาคการผลิต เพื่อหาวิธีการลดขยะตั้งแต่ต้นทางอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมถึงควรมีการพิจารณาดูการร่วมกัน เพื่อให้เป็นมาตรฐานในการจัดการบรรจุภัณฑ์ด้วย

2) การออกกฎหมายที่มีผลบังคับใช้โดยเร็ว การยกร่างกฎหมาย EPR ในปี 2566 อาจจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการค่อนข้างนานในกระบวนการออกพระราชบัญญัติ ดังนั้น เพื่อให้กฎหมาย EPR มีผลบังคับใช้โดยเร็ว อาจพิจารณาออกกฎหมายที่มีความสำคัญน้อยกว่าพระราชบัญญัติ อาทิ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง จรรยาบรรณทางธุรกิจ (Code of Conduct) ร่วมกันระหว่างภาคเอกชน

## 3.2 การออกกฎหมายบนหลักการที่ขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) โดยผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ (นายไชยา บุญชิต)

### 3.2.1 สาระสำคัญ

1) สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอย ณ ปี 2564 พบว่า มีขยะเกิดขึ้นประมาณ 24.98 ล้านตัน ซึ่งมีการจัดการเป็น 3 แนวทาง (1) จัดการขยะเอง ณ แหล่งกำเนิด 1.58 ล้านตัน โดยเทศบาล

และ อบต. หรือประชาชนในพื้นที่จัดการตนเอง จึงมีบางส่วนตกค้างในสิ่งแวดล้อม (2) ขยะถูกเก็บขนเพื่อนำไปกำจัด 19.51 ล้านตัน โดยมีการคัดแยกและใช้ประโยชน์ ณ สถานที่คัดแยก (ร้อยละ 16) และถูกนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง (ร้อยละ 37) และกำจัดไม่ถูกต้อง (ร้อยละ 25) และ (3) ขยะคัดแยกและใช้ประโยชน์ก่อนถูกเก็บ 3.89 ล้านตัน ซึ่งเป็นลักษณะของการรวบรวมและขายให้กับชาเล้ง

2) ขยะบรรจุภัณฑ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก (1) วิถีชีวิตที่เน้นความสะดวกขาดความตระหนักในการดูแลสิ่งแวดล้อม (2) การผลิตและการบริโภคบรรจุภัณฑ์อย่างฟุ่มเฟือยของผู้ประกอบการและประชาชน (3) การขยายตัวของชุมชนเมือง (4) การเพิ่มขึ้นของประชากร ประชากรแฝง และ (5) การขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ รวมถึงการเติบโตของบริการส่งอาหารที่ส่งผลให้เกิดขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single – use plastic) เพิ่มขึ้น อาทิ ถุงพลาสติกหิ้ว กล่องพลาสติกใส่อาหาร พลาสติกห่อหุ้มต่างๆ

3) กรอบแนวคิดการจัดการขยะมูลฝอย ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570) คือ “ยกระดับแนวทางการจัดการขยะรูปแบบใหม่ และบริหารจัดการขยะตามวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์” ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ (1) การจัดการ ณ ต้นทาง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดขยะ ผ่านการออกแบบและผลิตผลิตภัณฑ์ตามหลัก Eco Design และกำหนดให้ผู้ผลิตรับผิดชอบผลิตภัณฑ์ของตนเองตามหลักการ EPR เพื่อเป็นการลดการเกิดของเสียจากการผลิตและการบริโภค (2) การจัดการ ณ กลางทาง โดยเน้นการเลือกใช้สินค้า/ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสามารถใช้ซ้ำ และเรียกคืนกลับไปรีไซเคิล เพื่อนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสียให้มากที่สุด ทั้งรูปแบบวัสดุรีไซเคิล (Material Recovery) และพลังงาน ให้เหลือขยะที่ต้องกำจัดให้น้อยที่สุด และ (3) การจัดการ ณ ปลายทาง เป็นการจัดการเมื่อเกิดเป็นขยะแล้ว โดยใช้แนวทางในการจัดการแบบผสมผสาน ที่ให้ความสำคัญกับการใช้วัสดุรีไซเคิล การนำไปใช้ผลิตพลังงาน และการเหลือขยะฝังกลบให้น้อยที่สุด

4) ทิศทางนโยบายและกฎหมายว่าด้วยการจัดการขยะและบรรจุภัณฑ์ในประเทศไทย กล่าวคือ

4.1) แนวทางการจัดการบรรจุภัณฑ์ของประเทศไทย ต้องมีการวางแผนให้ทรัพยากรในระบบการผลิตทั้งหมด สามารถนำกลับคืนมาสู่สภาพเดิมและกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ผ่านแนวคิดตามหลัก 3R แนวคิด EPR และแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน

4.2) มุมมองต่อระบบ EPR และเครื่องมือในการจัดการบรรจุภัณฑ์ พบว่าการใช้ระบบ EPR ในการจัดการบรรจุภัณฑ์ของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น (1) สหภาพยุโรป ให้ผู้ประกอบการรับผิดชอบการจัดการบรรจุภัณฑ์โดยตรง และมีการเรียกคืนเมื่อเกิดเป็นขยะ (2) ญี่ปุ่น บังคับให้ผู้ประกอบการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์และผู้บริโภคต้องคัดแยกขยะ โดยท้องถิ่นจัดตั้งจุดอำนวยความสะดวกให้ประชาชนคัดแยกขยะ ในลักษณะการรับผิดชอบร่วมกัน เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่า การกำหนดให้ผู้ประกอบการรับผิดชอบต่อจัดการบรรจุภัณฑ์ จะส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องมีการออกแบบสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้เพิ่มขึ้น อาทิ การนำมาใช้ซ้ำ การเผาเป็นพลังงาน การย่อยสลายของบรรจุภัณฑ์ และส่งผลให้เกิดรูปแบบการจัดการขยะใหม่ๆ และเกิดกระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ สำหรับประเทศไทย มีตัวอย่างความสำเร็จ ณ จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีร้านรับซื้อของเก่าขนาดใหญ่ มีการจัดการจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานส่วนกลางและต่างประเทศ ส่งผลให้มีปริมาณขยะที่ลดลง

4.3) การสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจของภาครัฐต่อการจัดการบรรจุภัณฑ์ ผ่าน (1) การสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนคัดแยกขยะและเก็บมาคืนเข้าสู่ระบบการจัดการ (2) การส่งเสริมการใช้วัสดุรีไซเคิลในการผลิตบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ต่างๆ (3) การส่งเสริมและสร้างองค์ความรู้ และความตระหนัก

ให้กับประชาชน ในการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และร่วมมือในการคัดแยกบรรจุภัณฑ์ต้นทาง (4) การสนับสนุนจุดทิ้งขยะแบบแยกประเภท และ (5) การจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

4.4) การสนับสนุนเรื่องการจัดการขยะและบรรจุภัณฑ์ของภาคเอกชน โดยภาครัฐ ผ่าน (1) การจัดทำนโยบายและแผนในการส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนกับทุกภาคส่วน (2) การผลักดัน อปท. ให้พัฒนาระบบเก็บขยะแยกประเภท (3) การจัดทำฐานข้อมูลให้เป็นระบบ และสร้างเกณฑ์ตัวชี้วัด (4) การกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ที่มีสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิล (5) การสนับสนุนการวิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยี เกี่ยวกับระบบการจัดการ ระบบฐานข้อมูล และนวัตกรรมในการจัดการบรรจุภัณฑ์ (6) การประยุกต์ใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ รวมถึงเครื่องมือทางสังคม เพื่อสนับสนุนการเลิกใช้บรรจุภัณฑ์ที่จัดการยาก และ (7) สร้างแรงจูงใจด้วยการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการในการลงทุนการรีไซเคิล

4.5) การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายบังคับใช้โดยตรงกับการจัดการขยะต้นทาง และการจัดการขยะกลางทาง โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการศึกษาร่าง กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ จากนั้น จะจัดทำหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติ พร้อมทั้งวิเคราะห์ความเป็นไปได้และผลกระทบที่เกี่ยวข้อง และจัดรับฟังความคิดเห็นต่อไป ขณะที่ การจัดการขยะปลายทาง มีกฎหมายควบคุมและกำกับโดยตรง 3 ฉบับ ได้แก่ (1) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 (2) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบของบ้านเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และ (3) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบความเข้มข้นของกฎหมายและ/หรือกฎระเบียบที่มุ่งสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนทางด้านบรรจุภัณฑ์กับต่างประเทศ พบว่า ประเทศไทยมีกฎหมายกำหนดให้ประชาชนลดและคัดแยกขยะอย่างชัดเจน และมีมาตรการเก็บค่าธรรมเนียมตามปริมาณขยะที่ทิ้ง แต่ยังไม่ครบถ้วน โดยประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน และกฎหมายที่ใช้หลักการ EPR ให้ผู้ผลิตเรียกคืนบรรจุภัณฑ์และการกำหนดเป้าหมายในการจัดการ ดังนั้น ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง และมีกฎหมายเป็นกลไกในการกำกับ เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดการขยะได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม

### 3.2.2 ความเห็นที่ประชุม

1) มาตรการด้านการป้องกันการเกิดขยะของไทย ยังมีไม่มากนักในปัจจุบัน ซึ่งในการลดขยะต้นทางควรมีมาตรการบังคับหรือให้มีโครงสร้างพื้นฐานที่จะเอื้อให้ทุกภาคส่วน สามารถแยกขยะอาหารและขยะอื่นๆ ออกจากบรรจุภัณฑ์อาหาร ขณะเดียวกันการออกแบบบรรจุภัณฑ์ (Eco-design) ให้สามารถรีไซเคิลได้ 100% และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ก็เป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งภาคเอกชนได้มีการทำงานร่วมกันในการพิจารณาแนวทางปรับปรุงและออกแบบบรรจุภัณฑ์ลักษณะนี้อยู่

2) ควรมีการกำหนดสัดส่วนของ PCR Content (Post-Consumer Recycled; PCR) ในการผลิตบรรจุภัณฑ์ และออกมาตรการสิทธิประโยชน์ที่สามารถจูงใจให้ผู้ประกอบการนำวัตถุดิบรีไซเคิลมาใช้ในการผลิตได้ ซึ่งถือเป็นการดึงวัตถุดิบที่สามารถรีไซเคิลได้ออกจากการเป็นขยะเพื่อกำจัดได้มากขึ้น

## 4. มติที่ประชุม

มอบหมายฝ่ายเลขานุการ ศึกษาโครงสร้างและกระบวนการขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะ เพื่อให้อนุกรรมการฯ สามารถกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการขยะอย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้บทบาทของคณะอนุกรรมการฯ

วาระที่ 5 เรื่องอื่น ๆ

ประธานอนุกรรมการ เสนอว่า อนุกรรมการฯ ควรมีการลงพื้นที่เพื่อศึกษาดูงานการจัดการขยะ เพื่อให้ อนุกรรมการฯ มีความรู้ความเข้าใจและเห็นความก้าวหน้าของการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม โดยให้ สอดคล้องกับช่วงเวลาและสถานการณ์โควิด - 19

เลิกประชุมเวลา 12.00 น.



(นายนิติ ช่างกัญญา)

ผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์การผลิตและบริการ  
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ  
ผู้จดยางานการประชุม



(นางสาวศศิธร พลัดตเดช)

ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และประสานการพัฒนา  
ขีดความสามารถในการแข่งขัน  
รักษาการในตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านนโยบายและ  
แผนงาน  
อนุกรรมการและเลขานุการ  
ผู้ตรวจรายงานการประชุม